

Politikk- og samfunnsavdelingen

Helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol
Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 DEP
0030 OSLO
postmottak@hod.dep.no

Deres ref.:

Vår ref.:

22/234-13 HMS
Hans Martin Aase / 92419540

Dato:

11.01.2022

Innspill til statsbudsjettet 2023 - til helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Fagforbundet er Norges største arbeidstakerorganisasjon med nær 400 000 medlemmer, hvor 200 000 jobber i kommunal sektor. Vi har 18 000 tillitsvalgte og er representert i alle landets kommuner og sykehus. På bakgrunn av våre medlemmers interesser har vi forslag til viktige satsingsområder i statsbudsjettet 2023, som vi håper blir hensyntatt. Vi vil også levere forslag til mulig finansiering av forslagene til finansdepartementet. For Helse- og omsorgsdepartementet foreslår vi tre prioriterte områder:

- Styrking av økonomien til de offentlige helsetjenestene
- Satsing på kompetanse og oppgavefordeling
- Innføring av tannhelsereform

Offentlig helse- og omsorgstjeneste i verdensklasse

Hurdalsplattformen slår fast at vi skal ha en sterk, offentlig og solidarisk helsetjeneste hvor bruk av private aktører må reguleres gjennom avtaler som sikrer offentlig styring. Dagens markedstenkning, målstyring og privatisering i helsetjenesten må reduseres. En sterk offentlig helsetjeneste, styrt av felleskapet og finansiert over skatteseddelen, er avgjørende i kampen mot økte sosiale og geografiske forskjeller og mot en todeling av helsetjenesten. Å utjevne økonomiske og sosiale forskjeller er viktig for å fremme den norske folkehelsen. Regjeringen ønsker å styrke kommunene og hindre markedstenkning, målstyring og kommersialisering i eldreomsorgen. Videre slår plattformen fast at regjeringen vil gi mer penger til sykehusene gjennom økt grunnfinansiering.

Basisbevilgning og innsatsstyrt finansiering regionale helseforetak (Kap. 732, Post 72-76)

Driftsbevilgningene til sykehusene må i 2023 må økes med 3 mrd. kroner i forhold til statsbudsjettet for 2022 i tillegg til eventuelle ekstraordinære aktivitetsbevilgninger som bevilges i forbindelse med koronapandemien.

Fagforbundet har lenge signalisert at det er behov for å styrke økonomien til sykehusene. Dette gjelder særlig områder som økt bemanning (inkluderer heltidsløft), økt utdanningskapasitet av mange ulike yrkesgrupper, økt behov for investering og ikke minst en kraftig satsing på psykisk helse og rus. I

tillegg vil sykehusene ha store oppgaver med å ta igjen utsatt virksomhet som en følge av koronapandemien. De fleste av disse utfordringene gjelder også i primærhelsetjenesten, men må hovedsakelig finansieres ved økt rammetilskudd til kommunene.

Avvikling av godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg (Kap. 732, Post 72-76)

En avvikling av ordningen med fritt behandlingsvalg vil overføre de frigjorte midlene til sykehusene. Refusjon etter ordningen belastes helseforetakene. Vi stipulerer refusjonen i 2021 vil utgjøre ca. 460 millioner kroner som ved avvikling av ordningen vil være en reell tilførsel til de regionale helseforetakene. I tillegg kommer ISF-inntekter ved behandling av disse pasientene i de offentlige sykehusene. **Antatt budsjettneutrykt.**

Kompensasjon for merverdiavgift (Kap. 732, Post. 80)

Fagforbundet vil avvikle ordningen med nøytral merverdiavgift i helseforetakene. Dette er en ren stimulering til å konkurransesutsette de såkalte støttefunksjonene i sykehusene. Vi mener disse må sees på som en viktig helhet i sykehustilbudet (for eksempel renhold, vaskeri, kantine/kjøkken) som bør drives i egen regi. Foreslått bevilgning for 2022 er 8 181 634 000 kroner. Ved innføringen hevdet Solberg-regjeringen følgende i høringsnotatet vedrørende finansiering av ordningen: *En ordning for merverdiavgiftskompensasjon for helseforetakene bør gjennomføres provenynøytralt for staten og helseforetakene. For staten innebærer dette at den samlede merverdiavgiftskompensasjonen trekkes inn igjen ved å redusere overføringene til de aktørene som omfattes av ordningen. Det medfører at forventet kompensasjonen til de regionale helseforetakene gjennom ordningen må finansieres gjennom et tilsvarende trekk i de regionale helseforetakenes bevilgninger.* **Antas derfor overordnet budsjettneutrykt for staten.**

Fagfolkene er selve nerven og den ressursen vi må ta best vare på og gis mulighet til kompetanseutvikling.

Regjeringen vil forbedre samhandlingsreformen og utvikle en kommunehelsetjeneste som er nær, oppdatert og forberedt på å møte helse- og omsorgsbehovet til en befolkning i endring. Helsetjenestene må samarbeide bedre om pasienter som trenger hjelp fra ulike deler av helsetjenesten. Hurdalsplattformens legger til grunn en økning i tverrfagligheten i eldreomsorgen for å styrke innholdet i tjenesten. Dette, samt plattformens målsetting om å sikre at eldre får bo i egen bolig lengst mulig, forutsetter en betydelig styrking av kompetansen og bemanning i kommunale pleie – og omsorgstjenester.

Omsorgstjenestene (Kap. 761, Post 21 og 60, 67 og 68)

Fagforbundet mener Jobbvinner bør ha en ramme på 10 mill. kroner i 2023 for å kunne levere på de oppsatte mål og tiltak. Fagforbundet mener Kompetanseløft 2025 er for svakt og for spredt over for mange områder til å kunne kalles en satsing. Et viktig tiltak under Kompetanseløft 2025 for rekruttering og kompetanseheving til helse- og omsorgstjenestene er **Jobbvinner**. Tiltaket får svært god omtale og har vist å ha stor effekt på rekruttering, kompetanseheving og bygging av omdømme, men er sterkt underfinansiert. Regjeringen har vedtatt å opprette 500 nye studieplasser i sykepleie. Praksisfeltet, det vil si kommuner og helseforetak, er allerede hardt presset å ivareta lærlinger og studenter på en god måte. Jobbvinner har utviklet en rekke verktøy og prosjekter som kan bidra til å heve kvaliteten i utdanningen og sikre at nyutdannede ønsker å praktisere i yrket. Det må også jobbes videre med gode modeller for desentraliserte/distribuerte utdanningsløp for å sikre kompetanse i hele landet.

Jobbvinnere rekrutteringstiltak rettet mot elever og lærlinger, yrkeskonkurranser og opplæring av rekrutteringspatruljer/ambassadører har ikke vært mulig å gjennomføre på grunn av pandemien. I

tillegg var rammene i utgangspunktet for små for flere av disse. Partene bidrar allerede betydelig med økonomiske og menneskelige ressurser. Det vil ikke være mulig å gjennomføre yrkeskonkurranser i helsearbeiderfag på samme måte som tidligere med dagens forslag til bevilgning.

De regionale helseforetakene har fått i oppdrag å øke antall lærlinger både i helsefag og i andre lærefag som er relevante i sykehus. De skal opprettes opplæringskontor for helsefaglæringer og andre relevante lærefag i hvert helseforetak. Det er opprettet et nasjonalt kompetansedelingsprosjekt for å følge opp målet om flere lærlinger i planperioden, under ledelse av Helse Vest RHF. Den nye regjeringen må prioritere dette arbeidet og sørge for at det avsettes nødvendige midler.

Forsøk med nye arbeids- og organisasjonsformer i omsorgstjenestene (TØRN) Formålet med tilskuddsordningen er å bidra til omlegging av arbeidsformer og organisering av arbeidet for å øke kontinuiteten i tjenestene, gi brukere og ansatte større forutsigbarhet og trygghet og å bidra til tjenester som er tilpasset brukernes hverdag. Tiltak som bidrar til flere heltidsstillinger, er en viktig del av dette. **Fagforbundet mener tiltaket bør ha en ramme på 10,1 mill. kroner i 2023.**

Gradvis utvidelse av den offentlige tannhelsetjenesten

Tannhelse (Kap. 770, Post 21 og 70)

Fagforbundet mener i likhet med regjeringen at tannhelse må sidestilles med andre helsetjenester. Tannhelse bør også inngå som en del av egenandelsordningen. I statsbudsjettet for 2023 bør regjeringen prioritere billigere tannhelsetjenester for utsatte grupper, med sikte på at tannhelse blir en del av egenandelsordningen innen 2025.

Tall fra Statistisk Sentralbyrå viser at så mange som 140.000 nordmenn hvert eneste år lar være å dra til tannlegen, fordi de ikke har råd. Særlig gjelder dette utsatte grupper som unge, pensjonister, lavlønte, studenter, arbeidsløse og uføre. Fagforbundet har medlemmer i alle disse gruppene. Vi mener tiden er inne for å sidestille tannhelse som et universelt velferdsgode på linje med øvrige grunnleggende helsetjenester.

Med hilsen

Mette Nord
leder for Fagforbundet

Hans Martin Aase
konstituert avdelingsleder

Dette brevet er godkjent elektronisk i Fagforbundet og har derfor ingen signatur.

Mottakere:

Helse- og omsorgsminister Postboks 8011 Dep 0030 OSLO
Ingvild Kjerkol, Helse- og
omsorgsdepartementet

KOPPI